

ב"ה, גליון מח אלול תשמ"א

וועד העולמי ללימוד תורה לשמה

ובזכות זה נזכה להגאולה שלימה בקרוב בב"א

מערת אליהו, חיפה, ארץ ישראל

ספר יערות דבש

חלק ראשון - דרוש ו'

ומה מאוד מתקו דברי חז"ל ויונעם לשומרי אמריהם, הן בהתמדת תורה לשמה למחות אבן התועים המתעים את האדם מדרכי ה' ותורתו, והן בתפלה בהכנעה כנ"ל תמידין כסדרן, כי היא המצרפת ומטהרת כל סיגים ופגעים יום ביומו כנ"ל, והעיקר בצניעות האשה הן בשוק, והן בביתה בחדר משכבה, לבל יראה שום גילוי שער ובשר אפילו נגד קרובים ועצמה ובשרה, כי בזה ינצל ממלאך המות שהוא מלא עינים להסית לאדם בראיית ערוה, ואשת חיל תנצל מכל אלה ויהללוה בשערים מעשיה. הן הן דברי חז"ל בחידות ובמראה, הטו לתת דוגמא לאדם כיצד יהיה נשמר מפח יקוש

... והנה לבטל יצרא דעבירה גם כן כביר מצאה ידם בתקנת גדרים לבטלו, אבל צריך לברייתא בקיום המין וישוב העולם, ואמרו בב"ק (דף פ"ב) כי עזרא תיקן שתהא חוגרת בסינר משום צניעות, פירשו מפרשים, לאו דוקא בסינר, רק כל מקומות מגולים באשה תיקן שתהיה הולכת בכיסוי, לבל יראה בה ערות דבר ותהא צנועה, וסינר דנקט לדוגמא בעלמא, וזהו ודאי בשוק ברבים ודאי דאורייתא לילך בכיסוי ובצניעות,

ואפילו גילוי שער דאורייתא בשוק, וכמה חרדות חרד ישעיה על בנות ציון שהולכות נטויות גרון וכדומה, רק בתוך הבית לא היתה כל כך צנועה, ועזרא תיקן אפילו בבית שהולכות בלי מלבושים עליונים תהא חוגרת מ"מ סינר, והיינו בבית אין דרך נשים להיות מעורבות עם אנשים, ולא היה שכיח שיהיה תערובות אנשים ונשים, ואם יזדמן, ודאי תלך בכל מלבושים, וח"ו על בת ישראל שתלך בגלוי בשר נגד אנשים אחרים, אבל נגד קרובים אביה ואחיה וכדומה, אשר לבה גס בהם, לפנייהם אי אפשר להזהר, והם מעורבים עמה ויש לחוש להרהור והסתכלות, ולכך תקן עזרא שתהא אפילו בבית צנועה למאוד, שגם לקרובים לא יראה מקום תורפה וינצלו מידי הסתכלות:

וזוהו כוונתם כי נקרו לעינים של יצרא דעבירה, הרצון כי עשו תקנה למעט הסתכלות וראיה באשה, והיינו בשוק אין צריך לתקנתם, רק דלא לתגר בקרובותיה שהם אתה בבית, ועשו תקנתם הנ"ל, וסימאו עינו של אותו רשע בגדר ותיקון הנ"ל, לילך אפילו בביתה בצניעות, ואין מקום לתגר בקרובותיה, ותקנה גדולה תקנו בסינר הנ"ל, והוא משמרת למשמרת הקודש וא"ש. ומה מאוד מתקו דברי חז"ל ויונעם לשומרי אמריהם, הן בהתמדת תורה לשמה למחות אבן התועים המתעים את האדם מדרכי ה' ותורתו, והן בתפלה בהכנעה כנ"ל תמידין כסדרן, כי היא המצרפת ומטהרת כל סיגים ופגעים יום ביומו כנ"ל, והעיקר בצניעות האשה הן בשוק, והן בביתה בחדר משכבה, לבל יראה שום גילוי שער ובשר אפילו נגד קרובים ועצמה ובשרה, כי בזה ינצל ממלאך המות שהוא מלא עינים להסית לאדם בראיית ערוה, ואשת חיל תנצל מכל אלה ויהללוה בשערים מעשיה. הן הן דברי חז"ל בחידות ובמראה, הטו לתת דוגמא לאדם כיצד יהיה נשמר מפח יקוש:

ועתה נשוב אל שני שעירים, כי יצר הרע דעכו"ם ויצר הרע דעבירה כל אחד נקרא שעיר, כי שעירים ירקדו זובח לשעירים, כי המזיקים הם שעירים והם היצר הרע, ובאמת יצרא דעבירה שוה ליצרא דעכו"ם, העובר זה בא לידי זה, וכל הלהוט בזנות ועבירות, עצמותו כפירה, אמר בלבו בל ראה ה', וכי הסתיר פניו מזה העולם, ועולם כמנהגו נוהג, ובלבו דברי תורה כלא נחשב, כללו של דבר יצר הרע דעבירה הוא יצר הרע דעכו"ם, כי סופו לבוא לידי כך, והיום כך ולמחר כך, ורבים חללים הפילה, וכאשר ב' שעירים הללו רומזים על ב' יצר הרע אחד דעבודה זרה והשני דעבירה, לכך היו שוים בכל דבר במראה וקומה, כי אין הבדל ביניהם

וכמ"ש, ולכך שעיר משתלח רומז על עבודה זרה, וזהו אין בו צורך כלל, ויש לשלחו רחוק רחוק למדבר מקום אשר הרגיעה הלילית אל ארץ גזרה, ולדחותו ולפרקו איברים איברים רפאים בל יקומו, והיות כל עניני עכו"ם תלוי בשפת ולשון מדברת גדולות וחלקות הלשון ודברי פתוי וערמה, כאשר האריך בזה שלמה במשלי, בנועם אמרו [ה, ג-ד] אשה זונה אשר מות בלשונה וארסה בין שיניה עומדת. הוא מרמז על המינים כנודע [ע"ז יז.], ולכך היה לשון של זהורית קשורה בין קרניו, וכשנפל לצוק תחתיות היתה מלבינה, להורות כי החיים והמות ביד לשון:

ולהיות כי מאוד הרחיקו חז"ל להתרחק מן מינות, ולא ידבק בידך מאומה מן החרם, כי כל העוסק בו פוגם בגוף ונפש, והמהרהר בו חטא בנפשו, ולכך המשלח שעיר יטמא בגדיו עד ערב [ויקרא טז, כו], כי כל הנוגע בו יטמא, ולהיות כי גלות בבל היה בעבור עבודה זרה, ולכך הבבליים היו תולשים בשערו של משלח השעיר ואמרו מהר וצא [יומא סו.], כי ידעו כמה חובה שנתגלגל בעבור זה שעיר שהוא יצרא דעכו"ם, ולכך היו עשר סוכות, כי עשר קדושות הן ולעומתן עשר טומאות, ועבודה זרה תכלית הטומאה, ולכך היו מירושלים עד צוק עשר מילין וסוכות, והיה על כל מדרגה סוכה, שהיא תורה שהיא מגינה מפני מינות כמ"ש לעיל, ותורה היא הסוכה, ולכך היו עשר סוכות, כי היה למול עשרה מדרגות עשרה סוכות של תורה להגן, ולכך אומרים לו הרי מים ומזון שהיא התורה, כדכתיב (משלי ט, ה) לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי:

ולכך אמרו (בערכין לב ע"ב) כי ישבו ישראל בסוכות בימי עזרא, דהיינו דבטלו יצר הרע דעבודה זרה, ואמרו הדבר בסוכה, כי סוכה מורה על תורה, והוא המבטל יצר הרע דעבודה זרה, ולכך בימי עזרא וסייעתו שהעמידו רגל התורה על בוריה אמרו בסוכה, וזהו שעיר המשתלח, אבל יצר הרע דעבירה הוא אינו לשלחו לצוק ואין לדחותו בשתי ידיים, אבל צריך כל כחות שלו, שהוא התאווה למשגל וזווג ואכילה ושתיה וכדומה מהתאווה זמניות, הכל שיהיה לשם שמים לקיום המין לקיום העולם ולקיום הגוף שהוא עולם הקטן, ולחזק כוחותיו ומזג גופו להיות בריא, אולם לעמוד בהיכל המלך הוא אלהי עולם, וזהו שעיר הנשחט, כי צריך להחליש כחות שלו לבל יהיה גובר בכחותיו, רק להחליש כחותיו ותאות שלו, ומה שנשאר מהכחות יהיו לחפצי שמים, וזהו מהשעיר אשר עלה עליו הגורל לה', כי מה שהוא בו מהטוב, והשארית יהיה הכל לכבוד ה' ולשם שמים, ולכך עלה הגורל לה', וזהו יעמד חי, שהיה נשאר חי הוא

לה' כדי לקיים מצותיו וכך רצונו, ולכך נאמר יעמד חי לפני ה', וזהו ענין
ב' שעירים. ולכך עלינו החיוב למעט בתאות הזמניות ועלינו לשחוט יצר
הרע, כי מה שנשאר בו הוא לה', וביחוד בימים האלו עלינו למעט התאוה
הזמנית ולמסור כל לב ונפש לעבודת ה' ותורתו, ולעשות לזה עיקר
והשאר טפל:

(המשך אי"ה בגליון הבא)